

Nr 717.

Av herrar **Rubbestad** och **Jansson** i Benestad, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 217, angående statstjänstemännens sjuklöne- och sjukvårdsförmåner efter den allmänna sjukförsäkringens ikraftträdande m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 217 framlägges förslag till samordning mellan å ena sidan de sjuklöne- och sjukvårdsförmåner som i de statliga avlöningsreglementena tillerkännes statstjänstemännen och med dem jämställda befattningshavare och å andra sidan de motsvarande förmåner som utgår på grund av den allmänna sjukförsäkringen, yrkesskadeförsäkringen, moderskapshjälpen och den allmänna läkemedelsrabatteringen, Därjämte skall enligt förslaget utgå kompensation för avgifterna till sjukförsäkringen.

Enligt statens allmänna avlöningsreglemente och i anslutning därtill meddelade bestämmelser är statens tjänstemän, underkastade nämnda reglemente, berättigade att i viss utsträckning åtnjuta lön under tjänstledighet vid sjukdom. De är vidare tillförsäkrade sjukvård och läkemedel i viss omfattning på statens bekostnad. I reglementet stadgas emellertid att tjänsteman är pliktig att underkasta sig *minskning i, upphörande av eller eljest ändrade bestämmelser* rörande bl. a. sjukvård och, i den mån ändrade bestämmelser påkallas av genomförandet av allmän sjukförsäkring, jämväl rörande tjänstledighet för sjukdom m. m.

Denna sista bestämmelse i avlöningsreglementet tyckes såväl de sakkunniga, som tillkallats för att utreda denna fråga, som departementschefen helt ha lämnat ur räkningen. I de fall, där de sakkunniga försökt med viss återhållsamhet, t. ex. beträffande de tre dagarnas karenstid vid början av en sjukdomsperiod, har departementschefen dragit ett streck över detta. Följden har blivit att någon som helst minskning i tjänstemännens förmåner icke föreslagits men däremot förbättringar, i vissa fall ganska betydande sådana för vissa grupper. Som exempel kan nämnas att den självrisk av 100 kronor per år vid sjukdom som gällt för folkskollärare, präster och vissa andra befattningshavare har betydligt reducerats.

De ersättningar som föreslagits utgå såsom kompensation för erlagda försäkringsavgifter är åtskilligt större än som beräknades i proposition 178/1953. Följden har blivit att kostnaderna för den föreslagna omläggningen beräknats till 34 milj. kronor per år, trots att de av de sakkunniga

redovisade kostnaderna för ifrågavarande vårdverksamhet per år med nuvarande bestämmelser belöpt sig till endast 13 milj. kronor.

Denna kostnadssumma är dock kanske icke det mest avskräckande. Ännu mera avskräckande torde de administrativa besvärligheterna bliva vid genomförandet av förslaget, t. ex. bl. a. avräkningarna för läkemedelskostnaderna.

Då man nu stiftat en lag som syftar till att skapa hjälp och trygghet för hela det svenska folket vid iråkad sjukdom, ställer man sig ovillkorligen frågan varför man skall ha denna skillnad i dylika förmåner mellan olika folkgrupper, som blir en följd av Kungl. Maj:ts förslag.

Enligt 27 § 3 mom. Saar är tjänstemännen indelade i tre s. k. avdragsgrupper, därvid till grupp 1 hänförts aspiranter och extra tjänstemän med mindre än 6 anställningsmånader, till grupp 2 aspiranter och extra tjänstemän med minst 6 men mindre än 36 anställningsmånader och slutligen till grupp 3 ordinarie och extra ordinarie tjänstemän samt aspiranter och extra tjänstemän med minst 36 anställningsmånader. Dessa tre grupper har olika förmåner när det gäller sjukdom. Man tycker nog att vid sjukdom bör alla ha samma hjälp och trygghet oavsett om de varit anställda i tjänst längre eller kortare tid. Men någon ändring häruti har icke föreslagits i propositionen. Alltjämt skall man i stort sett bibehålla denna nu gällande gruppering. Och det system som nu föreslås med hänsynstagande till största möjliga millimeterrättvisa, då det gäller att slå vakt om de olika tjänstemännens nu existerande sjukvårdsförmåner, kommer såsom tidigare betonats att medföra ett mycket invecklat och tungrott administrationsarbete. I det hänseendet bör man särskilt observera det påpekande som statsrevisorerna gjort helt nyligen beträffande nödvändigheten att förenkla vårt avlöningssystem. "Avlöningssystemet skulle bli väsentligt förenklat", anser revisorerna, "om det gjordes mindre detaljerat och skattade mindre åt en ändå ouppnåelig millimeterrättvisa." "Ett led i strävandena att åstadkomma ett förenklat lönesystem", anför statsrevisorerna vidare, "bör därför vara att i största möjliga utsträckning ta bort särregler och söka finna sådana lösningar att själva lönen i vederbörlig lönegrad i större utsträckning blir den enda kontanta avlöningförmånen."

Man har svårt att värja sig för misstanken att statsrevisorerna, då de nu gjort sitt uttalande vid denna tidpunkt omkring en och en halv månad före den sedvanliga årsberättelsen, haft i tankarna den nu föreliggande propositionen om tjänstemännens sjukfråga och därvid velat uttala ett varningens ord, ty utan tvekan blir denna fråga ett av de mest invecklade spörsmålen som man får inom det svenska avlöningssystemet, därest Kungl. Maj:ts proposition bifalles. Bra mycket enklare och bättre

vore det om man i stället beslutade att alla tjänstemän utan vidare infördes under den allmänna sjukförsäkringslagen med de fördelar och de nackdelar som den medför. Vill man sedan eventuellt tillgodoräkna tjänstemännen viss ersättning för de förmåner dessa nu anses äga utöver det som den allmänna sjukförsäkringen ger, bör detta ordnas genom att skillnadsbeloppet inarbetas i avlöningen.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte

dels besluta att avslå Kungl. Maj:ts proposition, nr 217,

dels besluta att statstjänstemän och med dem jämställda befattningshavare skall i sjukvårdshänseende vara inordnade under lagen om allmän sjukförsäkring jämte tillhörande lagar,

dels besluta att, därest tjänstemännen kan anses berättigade till viss ersättning för de förmåner dessa nu anses äga utöver det som den allmänna sjukförsäkringen ger, detta bör ordnas genom att skillnadsbeloppet inarbetas i avlöningen.

Stockholm den 28 oktober 1954.

Axel Rubbestad.

Fridolf Jansson
i Benestad.
